

Bohém fasiszták

VISSZHANG - LXX. évfolyam, 16. szám, 2026. április 17.

Élvezettel olvastam Fried Ilona kitűnő esszéjét (*Történelem és fikció, ÉS*, 2026/15., ápr. 10.), melyben a szerző Igor Bezinović filmje kapcsán elmélkedik D' Annunzio 16 hónapos fiumei diktatúrájáról. A szerző gondolatait pár aprósággal egészíteném ki.

D' Annunzio és politikai környezete kifejezetten toleránsnak bizonyult a homoszexualitással és a drogfogyasztással szemben. Pártolta a nudizmust. Voltak antiklerikális megnyilatkozásai is. Mindezért rendszerét Ollé Tamás tanulmányában *futurista utópiának* nevezi. Érdekes, hogy a költő-diktátor menedékjogot ajánlott a magyar Tanácsköztársaság vezetőinek augusztusi bukásuk után (amelyet elfogadva hosszabb életre számíthattak volna, mint moszkvai emigrációjuk során).

D' Annunzio diktatúrájának második embere, Guido Keller filozófus mellesleg a jóga és a nudizmus lelkes híve. A rövid életű fiumei miniállamot egyedül a Szovjetunió ismerte el. A bohém-liberális és protofasiszta vonásokat egyaránt felmutató rezsim jelentős vonzást gyakorolt a korabeli Európa szélsőbaloldali és szélsőjobboldali beállítottságú művészeire.

A veresége után az „aranyozott magányt” választó költő, író és esszéista utóbb III. Viktor Emánuel olasz királytól hercegi címet kapott, Líbiában települést neveztek el róla. Miután meggyőződhetett arról, hogy a fasiszta Olaszország vezetésében már nem riválisa többé, Mussolini hozzájárult, hogy D' Annunzio az Olasz Királyi Akadémia elnöke legyen.